

ПССИНСТИТУТ,, ТАМИШ“ПАНЧЕВО
Истраживачко развојни центар : РИО 75/09
Новосељански пут 33, 26000 Панчево
тел. 013/313-092, факс 013/373-002
E-mail: intam@panet.rs
www.institut-tamis.co.rs

ЗНАЧАЈ АНАЛИЗЕ ПЛОДНОСТИ ЗЕМЉИШТА

Да би били у могућности да у право време и правим количинама применимо ђубрива морамо пре свега утврдити и плодност земљишта. Проверу параметара плодности земљишта вршимо путем хемијске анализе узорака земљишта, а на основу резултата можемо дати и препоруку ђубрења са највећом прецизношћу. Сама анализа се врши према потреби, а најмање једном у пет година. То је период у коме може доћи до врло битних промена по питању садржаја лакоприступачаног фосфора у облику P_2O_5 и лакоприступачаног калијум у облику K_2O .

Врло је битно на правилан начин узети узорак земљишта, јер од тог узорка зависе и исправност закључака анализе и решења приликом ђубрења. Сама анализа представља извесни трошак произвођачу, али успех у производњи и евентуална уштеда већих количина ђубрива су знатно већи. Овде ће се нагласити и величина парцеле коју прати и препоручени начин узимања узорака. Произвођач је тај који одговара за узимање узорака.

Само узорковање треба вршити након жетве озимих усева, јули и август месец или јесен након жетве јарих усева. Када се ради о воћњацима или виноградима узорковање треба вршити пре кретања или након завршетка вегетације.

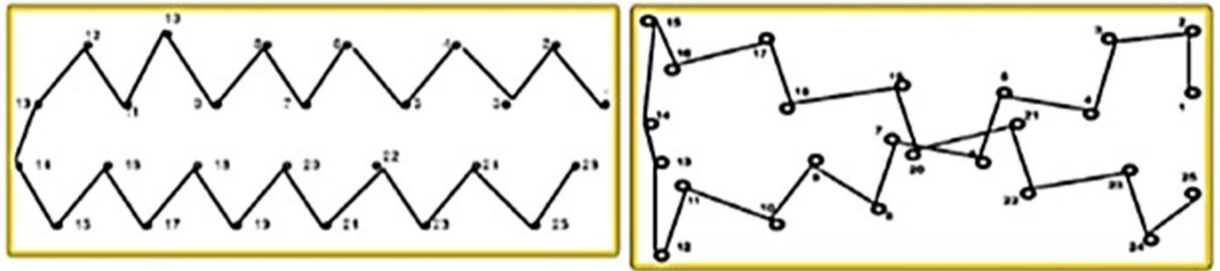
Основна питања које произвођач себи треба да постави су: а) Колико се троши новца на набавку минералних ђубрива?, б) Да ли уносим у земљиште мало или много хранљивих елемената и враћам ли потрошено односно изнето приносом зрна и стабла? и в) Да ли одржавам производну способност земљишта?

Само примена минералних ђубрива није довољна за одржавање плодности и производне способности земљишта, али је значајна за сваку наредну производњу. Нису у питању само трошкови набавке него и избор формулација и количина.

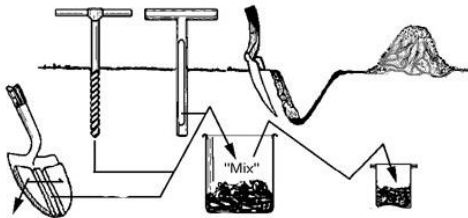
Анализа земљишта или контрола плодности земљишта даје податке о: хемијској реакцији земљишта или рН, садржај калцијум карбоната, садржај хумуса, укупан азот, лакоприступачан фосфор у облику P_2O_5 и лакоприступачан калијум у облику K_2O .

Прво се узима узорак. Данас се користе следећи начини узимања узорака:

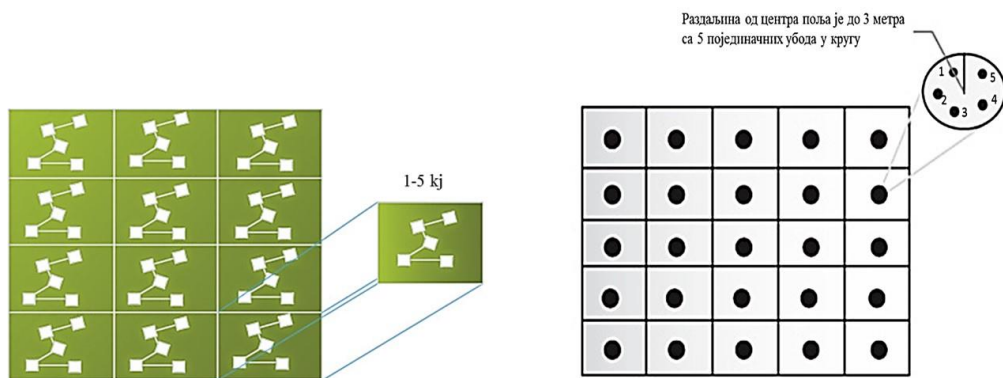
1. Кретање по парцели дијагонално и шаховски распоред

Ово се још увек користи и препоручује се за парцеле величине до 2 хектара. Поред сонде може се користити ашов и канта у коју се ставља земља дубине до 30 цм (дубина ашова).

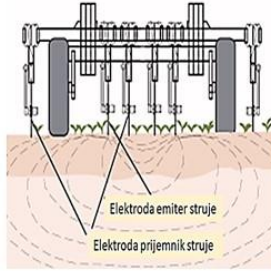

- Мрежасти распоред узорковања на парцели – користи се када су парцеле веће од 2 хектара и када обично поделимо парцелу на приближно једнаке делове. Узорак се узима из средине сваког дела или се можемо у оквиру тог дела кретати цик-цак с тиме што се у једну кофу сакупи 4 убода ашовом, измеша и из њега извади узорак до 1 кг тежине и стави у обележену кесу.

- Данас поједини произвођачи користе најсавременије методе узорковања које почињу скенирањем парцеле, израдом мапе различитих делова парцеле, зоне, и узорковањем

сваког тог дела. Све ове три операције се обављају у једном дану коришћењем ДГПС технологије, сензора и програма који добијена очитавања одмах сложе и поделе у зоне.

Подаци који прате сваки узорак су: 1. име и презиме носиоца ПГ, 2. адреса (улица и број, место, поштански број) и телефон корисника, 3. број пољопривредног газдинства, 4. катастарска општина, 5. катастарски број парцеле/а, 6. величина парцеле, 7. дубина сакоје је узет узорак за контролу плодности је 0-30 цм, 8. Предусев тј. који је усев био на парцели приликом узорковања, 9. планирани биљне врсте за гајење у наредне четири године, 10. подаци о предходном њубрењу парцеле.

За произвођача је важно да уколико са једне парцеле узима више просечних узорака, треба да нацрта скицу парцеле и обележи места узимања просечних узорака.

Пример препоруке примене активне материје фосфора и калијума за озиму пшеницу за принос 7 т/ха: предусев сунцокрет приноса 3 т/ха, рН је 7, садржај хумуса 3%, текстура земљишта: средња (низијски чернозем):

Ниво P_2O_5 и K_2O у земљишту mg/100g	Планиран принос т/ха	Потребно P_2O_5 кг/ха а.м.	Потребно а.м. K_2O кг/ха
5-10	7	150-132*	59-47*
11-15		128-106*	44-26*
16-25		100-33*	21*
26		24*	0
30		0	0

Звезда (*) означава да су код овог маљег броја жетвени остаци остали на парцели и самим тим мања је потреба за ђубрењем назначеним елементом, иде у прилог не паљења жетвених остатака значајно за озиме стрнине и кукуруз.

Договор око избора ђубрива и количина може се обавити са саветодавцима ПСС Институт Тамиш Панчево или консултација око корекције препорука уколико је ђубриво набављено пре анализе.

Б.Гаралејић, дипл.инж., сарадник за ратрство-саветодавац (29.08.2021.)